gurnostih življenja. Vkljub vidnemu izčiščenju obeh pojmov, pojma časti in pojma avtoritete v zadnjem času — čast je bil nekdaj glavni agens boljše družbe, avtoriteta njen neomejeni gospodar — družba pogostokrat tudi dandanes upravičeno prizna več ali manj požrtvovalno delo posameznika in da temu priznanju viden izraz. Odlikovanec dobi od družbe zatrdilo, da je njegov trud bil uspešen, drugi pa črpamo iz vzgleda moč za lastne borbe. Redki ljudje dosežejo viden uspeh moralne vrste in postanejo opora drugim. Tako je bil in je še duša belokranjskemu učiteljskemu društvu naš cenjeni tovariš Barle. Kot večletni predsednik je spretno vodil naše društvo. Je vzoren narodni delavec v metliških prosvetnih društvih, vzoren učitelj. Zdi se, da je črpal svojo moč iz ljubezni do narave, njenih cvetic in živali. Mislim, da je on vzrok prisrčne kolegijalnosti, ki vlada v naših vrstah. Na letošnjem občnem zboru smo ga izvolili v priznanje zaslug in v zahvalo za svojega častnega člana. Naš namen pa gotovo ni bil, da mu damo s častno diplomo penzijsko listino, ampak obratno, da ga vkljub njegovim besedam, da se umakne mlajšim močem, preverimo, da ga potrebujemo in zaprosimo, da nam ostane še naprej moralna opora. V imenu tovarišic in tovarišev izročam tovarišu Barletu diplomo častnega članstva z željo nas vseh, da še mnogo let živi in deluje med nami.

— **Obrtno, kmetijsko in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo v Črni pri Prevaljah.** V plemenitem stremljenju, da se v našem sicer zgolj industrijskem kraju obrtništvu kakor tudi kmetijstvu omogoči razvoj in zasigura boljša bodočnost in napredek ter da se nudi šoli odrasli mladini, ki si še ni izvolila določenega poklica, prilika do nadaljnje izobrazbe, se je ustanovila na prizadevanje prejšnjega, zlasti pa sedanjega župana g. A. Brumena kakor tudi učiteljstva v začetku tekočega šolskega leta **obrtno, pozneje kmetijsko in gospodinjsko nadaljevalna šola.** Ob zaključku teh tečajev koncem aprila t. l. je treba pripomniti, da so bili uspehi obrtno-nadaljevalne šole, katero je obiskovalo 34 učencev, zadovoljivi ter je upati, da se stopnjujejo z zanimanjem za nadaljnje šolstvo vred od leta do leta. S posebno vnemo in vztrajnostjo pa so sledile gospodinjskemu pouku deklice, katerih se je priglasilo 21. Da jim je bil omogočen praktičen pouk v kuhanju in šivanju, je pač zasluga občinskega odbora, kateri je dovolil nabavo najnujnejšega kuhinjskega orodja in šivalnega stroja in ki nosi večino stroškov za vzdrževanje nadaljevalnih šol in primeren honorar učiteljstva. Tudi kmetijskim fantom je bila dana prilika pridobivati najvažnejše znanje umnega kmetijstva, toda vsled oddaljenosti teh 12 učencev se pouk ni mogel vršiti tako redno, kot bi bilo želeti v bodoče. Obrtniški vajenci in kmetski fantje bodo napravili pod vodstvom učiteljstva poučni zlet ob priliki ljubljanskega velesejma, da si ogledajo zlasti izdelke in produkte naše ožje in širše domovine. — V Črni pri Prevaljah, dne 10. majnika 1927. — **F. Kogelnik**, učitelj.

— **Prireditve v korist šolskim ekskurzijam.** Če kaka šola priredi ekskurzijo, ne sme med tem prirejati nikakih zabav v korist ekskurzije. Vse prireditve v ta namen se morajo vršiti preje v šolskem okolišu dotične šole.

— **Izplačila iz partije 55.** se bodo vršila na podlagi odloka finančnega ministra za zaostale dolgove od 1. julija do 1. septembra t. l. pri vseh državnih blagajnah.

— **Delovni pouk.** Na iniciativo nekaterih profesorjev in učiteljev se je osnovalo v Beogradu društvo prijateljev delovnega pouka, ki bo delovalo na to, da se uvede ta pouk v šolo in učne predmete. Prirejeno bo predavanje in nato izvoljen društven odbor.

— **II. Jugoslovenski abstinentski kongres v Ljubljani.** V velesejmskih dneh od 2.—5. julija se vrši v Ljubljani II. Jugoslovenski abstinentski kongres, istočasno s skupščinami Saveza Trezvene mladeži in Saveza Trezvenosti. Glavna pažnja letošnjega kongresa se bo polagala strokovnim vprašanjem in konsolidaciji pokreta. Polagali se bodo važni temelji za obligatno protialkoholno vzgojo, a še važnejši bodo zaključki gospodarske narave.

— **Knjige za učiteljski dom v Mariboru.** Gospa Neža Štibler, vdova šolskega upravitelja v Mariboru, je darovala za knjižnico 35 knjig različne vsebine. Darovalki izreka odbor U. D. najiskrenejšo zahvalo.

— **Vsem članom mariborskega okrajnega učiteljskega društva.** Vse tov. pevke in pevce ponovno vabim k skupni pevski vaji v četrtek, dne 2. junija ob 2. uri popoldne v malo dvorano »Narodnega doma« v Mariboru. (Za izlet v Ruše!) V petju oglasimo — zdaj se složno mi, — drugo vse pustimo, kar izlet kvari. **M. V.**

— **Učiteljska društva in blagajnike,** ki so sklenili pristopiti k »Zvezi državnih nameščencev« ponovno prosim, da nakažejo določene in predpisane mesečne prispevke glavni blagajni UJU Ljubljana, da poravnamo članarino vsaj za ona društva, ki so svoj pristop k »Zvezi« oficielno prijavila. Dalje opozarjam vse p. n. blagajnike učiteljskih društev, da se bliža konec letošnje poslovne dobe ter prosim, da urede svoje račune napram glavni blagajni vsaj do 15. junija t. l., ker moram potem sestaviti letni račun in obračun z društvi. Za sestavo točnega obračuna z društvi **nujno** potrebujem še manjkajoče mesečne prijave. Društva, ki teh še niso poslala, prosim, da store to čim prej, ker je to v interesu društva samega. **Blagajnik.**

— **Sreska učiteljska knjižnica v Celju.** Odbor sreske učiteljske knjižnice v Celju poziva vse tovariše(ice), ki so si v letih pred vojno izposodili knjige iz bivše okrajne učiteljske knjižnice, a jih še do danes niso vrnili, da iste takoj vrnejo ali pa pošljejo na naslov: Sreska učiteljska knjižnica v Celju, Okoliška deška osnovna šola.

— **Maturantom letnika 1897.** 30-letnica je tu. Po zadnjem dogovoru se takrat zopet snidemo, tokrat — upam — skupno z ljubljanskimi tovariši. Prosim nasvetov: Kdaj in kje? — Pobrežje pri Mariboru. — Jos. Klemenčič.

— **Na koncertu učiteljskega pevskega zbora v Trbovljah** je izgubila tovarišica-pevka biserno ovratnico (najbrže na odru ali v garderobi). Najditelj naj sporoči uredništvu »Učit. Tovariša«.

— **Učiteljica na Bledu želi menjati svoje definitivno mesto** s tovarišico, definitivno nameščeno v ljubljanski okolici oziroma v kakem večjem kraju ob železnici. Izmena naj se izvrši do pričetka novega šolskega leta. Ponudbe na upravo »Učiteljskega Tovariša« pod šifro »takoj«.

— **Samo predsodek je,** če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočerih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnate kave v popolno zadovoljnost. ŽIKO dobite v vsaki trgovini v rdečih zavitkih.

— DRUŽBA SV. CIRILA IN METODA je edina družba, ki podpira šolstvo in obmejno učiteljstvo. Kaj ste storili za njo? Ali ste poiskusili obuditi domačo C. M. podružnico? Pomagajte ji, da Vam pomore!

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

—i **Napredovanja.** V 3. grupo II. kategorije: **Fran Klavora, Cecilija Prosen, Janko Kravarič, Josip Unverdorben, Matej Vunderl, Irma Komavli.** V 4. grupo II. kategorije: **Marija Peterlin, Drago Vončina, Ljudmila Grum, Emilija Hanzelič, Marija Puncer, Franjo Klemenc, Stanislava Makuc, Ivana Cesar, Davorina Zelenko, Hermina Mihler, Zlata Tušek, Zorka Rozman, Franja Ložar.**

Naša gospodarska organizacija.

OBČNI ZBOR

»Društva za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani«

se vrši

v Ljubljani na binkoštni torek 7. junija 1927 ob 9. uri dopoldne v risalnici državnega moškega učiteljišča.

Dnevni red:

1. Predsednikovo poročilo:
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora.
4. Volitev upravnega in nadzorstvenega odbora.
5. Predlogi.
6. Slučajnosti.

Udeležba nujno potrebna!

Cerklje, 20. maja 1927.

Josip Lapajne,
predsednik.

Josip Kobal, blagajnik. **Janko Štefe,** tajnik.

Učiteljski pravnik.

—§ **Prošnja za državljanstvo kontraktualnih učiteljev.** Važno je vprašanje podelitve državljanstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, za katero se kontraktualci že toliko časa borijo. Poverjeništvo UJU je v tem pogledu ponovno interveniralo pri ministru notranjih del in prosvete, da se ta zadeva končno uredi.

V zadnjem času pa se dogaja, da vrača ministrstvo prosilcem njihove prošnje s pristavkom, da se iste ne morejo upoštevati, ker je opcijski rok za vlaganje prošenj že potekel. Opcijske prošnje so posamezni kontraktualci vložili na izrecno zahtevo generalnega konzula kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Trstu. Te prošnje pa leže povečini še danes v Trstu. Poverjeništvo UJU je zaprosilo g. velikega župana ljubljanske oblasti, naj poskrbi, da jugoslovenski konzulat v Trstu pošlje vse prošnje na pristojno mesto. Zagotovljeno nam je, da se bo to zgodilo v najkrajšem času. Verjetno pa je, da bodo vse opcijske prošnje zavrnjene prosilcem z zgorajšnjo motivacijo. V tem slučaju je treba takoj vložiti novo prošnjo za **podelitev državljanstva** kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Paziti je še posebno na to, da je prošnja opremljena z vsemi predpisanimi listinami ter pravilno kolekovana, ker le tedaj smemo upati na uspeh.

V prošnji za dosego državljanstva je treba navesti:

1. Rojstne podatke. 2. Družinsko stanje (samec ali poročen, ženino ime in imena otrok, njihova starost in poklic). 3. Dosedanje službovanje na Primorskem in odpust iz službe. 4. Domovinstvo. 5. Nastanitev v državni službi v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. 6. Izkaz event. nepremičnin, ki jih poseduje prosilec. 7. Ureditev vojaške službe (kdaj in kje je služil). 8. Poznanje jezikov. 9. Izjavo žene, da je tudi ona voljna sprejeti državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. (To izjavo podpiše prosilčeva soproga pred politično oblastjo).

Prošnji treba priložiti sledeče priloge:

1. Krstne liste oziroma družinski list za vse osebe navedene v prošnji. 2. Poročni, oziroma samski list. 3. Domovnico one občine, v kateri je imel prosilec do danes domovno pravico. 4. Potni list, katerega uporablja prosilec pri potovanju v inozemstvu. (Učitelji, katerim italijanske oblasti niso izdale potnega lista, naj prilože »objavo« generalnega konzulata v Trstu). 5. Potrdilo o plačanih davkih. (To potrdilo kolekovano z 20 Din izda davčna administracija. Povečini so negativna, ker ne plačujejo kontraktualci v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev nobenih davkov, razen davčnih pristojbin, ki se že itak odtegujejo od mesečnih prejemkov). 6. Potrdilo o urejeni vojaški obveznosti. (Učitelji-vojaki imajo »neomejeno odpustnico« — congedo illimitato — izdano od poveljstva voj. okrožja, h kateremu so bili izvoljeni). 7. Nravstveno izpričevalo in event. izpričevala, s katerimi prosilec dokaže, da je bil vedno narodno zaveden in zanesljiv. 8. Imenovanjski dekret za službovanje v kraljevini SHS.

Prošnjo je treba opremiti s kolekom 100 Din, vsako prilogo pa s kolekom 2 Din.

Za listine, pisane v italijanščini ali nemščini naj poskrbi prosilec prevode. Prevod mora overoviti pooblaščeni sodni prevajalec. Prepise prevodov in prepise slovenskih originalov overovi sodnija. Vsako sodno overovljenje kolekuj s kolekom 10 Din. Tvoj podpis na prošnji overovi glavarstvo ali magistrat. Za overovljenje podpisa plačaš kolek 10 Din Tudi ženin podpis v »Izjavi« (glej pod točko 9.) treba, da overovi glavarstvo ali magistrat. Kolek 10 Din.

V naslednjem podajamo vzgled prošnje za podelitev državljanstva:

Predmet: J. R., kontraktualni učitelj — prošnja za državljanstvo kraljevine SHS.

Ministrstvo notranjih del
Beograd.

Podpisani J. R., pok. Franceta in pok. Ane T., italijanski državljan, a po plemenu in jeziku Slovenec, prosi za podelitev državljanstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev zase in za svojo družino.

Podpisani:

1. je rojen 5. sušca 1893 v Komnu na Krasu (Julijska Krajina) — (glej rojstni in krstni list, priloga št. 1);

2. je poročen dne 16. prosinca 1920 z Vido Blagajevo in ima tri otroke: Cirila, roj. 3. sušca 1921, Metoda, roj. 18. rožnika 1922 in Alenko, roj. 24. malega travna 1924 (glej izpisek iz krstne in poročne matice, pirloga st. 2.);

3. je služboval kot osnovno-šolski učitelj od 1. kimovca 1912 do 31. grudna 1926 na osnovnih šolah na Primorskem. Na podlagi italijanskega zakona z dne 24. grudna 1925, št. 2300 je bil odpuščen iz učiteljske službe z dnem 31. grudna 1926 (glej odpustni dekret, priloga št. 3.);

4. je imel do sedaj domovinsko pravico v občini Komen na Krasu (glej domovnico, priloga št. 2.);

5. je bil nastavljen z dekretom velikega župana ljubljanske oblasti št. 386/5 z dne 15. svečana 1927 za kontraktualnega učitelja na mestni osnovni šoli X v Ljubljani in je to službo nastopil dne 1. sušca 1927 (glej namestilni dekret, priloga št. 5.);

6. ne poseduje nobenih nepremičnin (glej potrdilo davčne administracije, priloga št. 6.);

7. je odslužil vojaško dolžnost v vojnem času. Po demobilizaciji pa je bil uvrščen v italijansko vojsko (glej vojni list, priloga št. 7.);

8. govori in piše: slovensko, srbohrvatsko, nemško in italijansko.

9. Kar se tiče pristojnosti v eno občino kraljevine SHS, bo kot državni uslužbenec pridobil domovinsko pravico v občini, v kateri bo po priznanju državljanstva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev definitivno nastavljen.

Poleg gori omenjenih dokumentov (priloge št. 1.—7. prilaga še:

1. Izjavo prosilčeve soproge, s katero si ta želi pridobiti državljanstvo v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (glej prilogo št. 8).

2. Objavo generalnega konzulata kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (glej prilogo št. 9.).

3. Nravstveno izpričevalo, izdano od občinskega načelnika v Komnu na Krasu (glej prilogo št. 10., event. izjavo o narodnem delovanju itd.).

Iz teh slednjih prilog je razvidno, da je podpisani vedno in povsod vestno deloval pri narodno-kulturnem delu Slovencev v Italiji.

Podpisani prosi, da bi mu ministrstvo blagovolilo podeliti državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev čimpreje, ker je od tega odvisna njegova definitivna nastavitev v učiteljski službi.

Ljubljana, dne 25. sušca 1927.

J. R., učitelj.

10 prilog.

Srednješolski vestnik.

—sr **Izleti, ferijalne kolonije in taborenja srednješolske mladine.** Prosvetni inspektor je izdal odlok v katerem poziva vsa ravnateljstva srednjih šol, učiteljišč in meščanskih šol, Ferijalni Savez, župo skavtov v Sloveniji in Podmladek Rdečega križa, da pazijo na to, da se vrše šolski in drugi izleti dijakov in dijakinj ločeno. Isto velja za počitniške kolonije Ferijalnega Saveza, Podmladka Rdečega križa in taborenja skavtov.

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

= **Učiteljsko društvo za srez Murska Sobota** bo zborovalo v soboto, dne 11. junija t. l. ob 9. uri v prostorih državne osnovne šole v Murski Soboti s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 4. Poročilo društvenega blagajnika. 5. Predlogi za pokrajinsko skupščino. 6. Narodno obrambno delo C. M. družbe in naše šolstvo, referira tov. Fran Skulj, tajnik C. M. družbe. 7. Slučajnosti. — Odbor naproša članstvo, da poravna s 1. junijem gotovo svoje obveznosti napram društvu v smislu obračunov, ki smo jih razposlali posameznim članom. Pričakujemo točne in polnoštevilne udeležbe. — Za odbor: **Duje,** t. č. tajnik.

= **Gornjegrajsko učiteljsko društvo** zboruje dne 11. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v Šmihelu nad Mozirjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. 4. Slučajnosti. — Pri slučajnostih bo morebitno predavanje sreskega živinozdravnika o poljubni temi iz živinoreje ali kmetijstva. Po zborovanju se lahko napravijo izleti v »Konečko« podzemeljsko jamo (s kapniki) ¾ ure, Sv. Križ 1½ ure ali k »Mozirski koči« 2 uri. Zaradi kosila se je oglasiti najpozneje do 9. junija šolskemu upravitelju v Šmihelu. — V Šmihelu, dne 21. maja 1927. — **Ivan Dolinar,** predsednik.

= **Kamniško učiteljsko društvo** zboruje v soboto, dne 11. junija 1927 ob 9. uri na Lukovici. Dnevni red občnega zbora je sledeči: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Pogovor o referatih. (Člani se opozarjajo na »Učit. Tov.« štev. 39. od 5. maja pod Pokrajinska skupščina). 4. Volitev delegata za državno skupščino. 5. Slučajnosti. Kdor bi se rad peljal iz Domžal v Lukovico, naj se javi vsaj 3 dni prej pri tov. predsedniku Petrovcu. Odhod ob 7½. uri iz Domžal. — **I. Horvat,** tajnik.

Kulturni krožki:

+ **Pedagoški krožek v Starem trgu pri Ložu.** Loški krožek je imel sestanek 24. aprila. Udeležilo se ga je od 28 društvenih članov 12 učiteljev in učiteljic. Na sestanku je tovariš Josip Dolgan pojasnil pomen takih krožkov in podal navodila, po katerih naj se vršijo razgovori o kakem vprašanju; predavanja naj se odpravijo, ker jih udeleženci le pasivno poslušajo, pač pa naj se uvedejo preproste diskusije o stvareh, ki zanimajo večino in ki so za nas vitalne važnosti. Nato navede nekaj dokazov, kako potrebna je reforma naših osnovnih šol v smeri gospodarskih in kulturnih potreb našega ljudstva, ki ni zadovoljno s sodobnim poukom in sprejema z zadoščenjem najmanjšo spremembo, ki je v prid njihovim otrokom kot bodočim kmetom-delavcem. Tak pouk ne le, da se da lepo prilagoditi zahtevam nove pedagogike, ampak je še celo za naše razmere edina prava snovna podlaga zanje; kmetsko delo organsko spaja zdrave in sveže metode, ki so logična posledica družabnega in dušeslovnega smisla. Razloži, kaj je domovinski pouk, delovni princip, samodejstvena učna oblika, družabni in proizvajalni princip prave šole ter našteje nekaj kmetskih del, ki naj določijo učni načrt za spomlad. Iz diskusije med poročilom in po poročilu je bilo razvidno, da so udeleženci mnenja, da je treba uvesti v šolo pouk, ki bo izhajal in se zopet vračal v kmetsko delo in življenje, zlasti zato, ker starši ne dajo pouka otrokom niti o svojem delu in se med ljudstvom razširja mnenje, da je telesno delo sramotno. Nekdo omeni, da ima naša polinteligenca zelo kvaren vpliv na ljudstvo in da se je tudi le od nje moglo naučiti zaničevati delo. Poročevalec ugovarja in trdi, da zdravo ljudstvo zasramuje brezdelje, ne pa dela, ravno zato pa tudi mrzi napolizobražence. Nato se določi kraj in dan prihodnjega sestanka.

Poročila:

+ **Učiteljsko društvo litijskega sreza** — pov. UJU je zborovalo dne 7. maja 1927 na državnem moškem učiteljišču v Ljubljani. Izmed 70 članov je bilo navzočih 82%.

Predsednik pozdravi navzoče, posebno še tov. strokovnega tajnika Kobala. Nato poda kratko poročilo o seji širjega sosveta v Celju, ki ga z ozirom na interesno sfero podrobneje objasni tov. Kobal. Dalje omenja dopis Ciril-Metodove družbe in pomen njenega kulturno-prosvetnega delovanja. Za tem govori o pravkar izvršenih volitvah v učit. obl. disciplinsko sodišče in povdarja neenako postopanje v naših dveh oblastih. Ugotavlja tudi dejstvo, da se je ta zadeva prepozno publicirala in da bo v prihodnje zadevno treba temeljitega upoštevanja mnenj sreskih učiteljskih društev. V tej zadevi naj se tudi pri nas upoštevajo tovarišice enakovredno s tovariši. Dalje povdarja važno institucijo Z. K. D. in njeno udejstvovanje na prosvetnem polju.

Tajnica ugotovi točno število članstva, **blagajnik** pa konstatira poedine zamudnike glede članarine. Prosimo iskreno, zavedajte se svojih dolžnosti, da take navedbe v bodoče izostanejo.

Predavanje. Tov. Kobal nam je podal krasno sliko o vzgoji in pouku slepcev. Za svoje izborno poročilo je žel ob sklepu burno odobravanje. Ostali referati slede na prihodnjem zborovanju, ki bo v prvi polovici meseca junija t. l.

Delegatom za pokrajinsko skupščino so izvoljeni tov.: Vrščaj Zinka in Kovačič Maks; namestnikom Urbanc:Milač Katja in Šlibar Tone. Za glavno skupščino pa tov. Čuček-Kleinmayerjeva Julija.